

Lofotfarere

I "GODE" GAMLE DAGER

Det var ikke motorene som dominerte på fiskerflåten under Lofotfisket for 50 - 60 år siden. Det var seil og årer som var framdriftsmidlene.

Omkring 15. januar begynte «nattline-kailene» å gjøre sjøklart, som det heter. De la avgårde hjemmefra på åtringer som var bemannet med 5 kraftige karer, helst ungdommer. Reisen gikk om dagen, om natten lå de i havn, men til gjengjeld var det hus på båtene, slik at de slapp å tinge seg losji på land, slik besetningene på de 4-roms nordlandsbåtene med 3 - 4 manns besetning måtte, hvis de ikke la seg under seilet i framskottet.

De var godt rustet med gode - varme klær og svære saueskinnsfeller som de krøp under for å sove. Støvlede de hadde var langskaftede, sjøstøvler som gikk helt opp til i skrittet og var forarbeidet av hjemmegarvet okselær - det fantes ikke gummistøvler den gang. Fiskerne laget for det meste sine oljehyrer selv av sau- og geiteskinn.

En var jo også godt utrustet med niste i kiste. Der hjemmebakket grovstomp og lefser, vafler og dertil en stor smørdall, ost, gomme og mye annet godt.

Selv har jeg vært med på slike turer, jeg er nå nærmere 70 år, og var med fra 14—15-års alderen. Jeg var stolt over hvor godt vi kom fram på små - åpne båter under trasige værforhold. Ofte kjempet vi oss fram med 3 - 4 klør sørover Astafjorden i bitende kulde og østavind. De gamle høvedsmennene imponerte meg der de sto ved styrvollen og holdt båtene klar av de største skavlene, men dyktige sjøfolk var de.

De store flotte fembøringene var i teten, hensiktsmessige som de var. I kuling på "unnafuring" skjøt de en veldig fart og kunne holde tritt med den tids hurtigruteskip.

Men en kom seg da endelig til et vær hvor en bestemte seg for å drifte. Væreieren anviste rorbu i en gammel rønne med køyerader langs veggene – hvor sengeklærne ble plassert – og dermed var en "kommet seg på bua". Alt måtte bæres i land, kister, tønner og vedskjepper.

Fisk var det jo som oftest, og det var sjelden store båter å se, unntatt storfembøringene som lå og dro garnlenker. Disse hadde fått tildelt seg et havområde, og dit måtte ikke linekallene komme. En og annen av de nyanskaffede listerbåter kunne

en også se, og disse vakte stor oppsikt, omtrent som de nyeste og aller største dampskipene i dag.

Helst var det bare små nordlandsbåter som drev med natt- og dagline, og det var overfylt av dem og ofte kom det til håndgripeligheter blant kallene under drifta. En hver ville ha sitt og mer til.

De høyeste lottene var den gang 200 kroner pr. mann, men det var dem som ikke hadde mer enn 50 kroner - en «melsekk verd» som i kallen sa. Fangsten ble levert til kjøpefartøyene ved havnen i sløyd stand for 25—30 kroner for hundre, og på kjøpet fikk kallene hver sin «oppkaster» hos skipperen, eller en ”dram” som det heter når det skal være fint.

Peder Skaaraas.

Kilde: Avisa Tromsø 26.04. 1950.

OCR – Lenvik Museum 2006.